

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

31 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

a judecat în ședință fără citarea părților recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Mircea Roșioru, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 1 de gardă din 24 septembrie 1942, în cauza penală în privința lui:

Lazer Alexei Xxxxx, născut în anul xxxx,
originar din Xxxxx, fără antecedente penale.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,-

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 1 de gardă din 24 septembrie 1942, Lazer Alexei a fost condamnat în baza art. 19-58-1 „b” Cod penal al RSFSR la pedeapsă capitală.

2. Potrivit sentinței, Lazer Alexei a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind mobilizat în armata roșie și exercitându-și serviciul militar în batalionul de muncă, la 15 august 1942, cu scopul de a trece de partea inamicului, a dezertat din unitatea militară, a trecut înot râul Don, iar la 19 august 1942, a fost reținut de soldații armatei roșii, în timp ce încerca să traverseze linia frontului.

Prin acțiunile sale, inculpatul Lazer Alexei a comis infracțiunea prevăzută de art.19-58-1 „b” CP al RSFSR, adică tentativă de trădare de patrie.

3. La 10 iulie 2018, Procurorul General Adjunct Mircea Roșioru a declarat recurs în anulare invocând temeiul prevăzut de art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală prin care a solicitat casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 1 de gardă din 24 septembrie 1942 în privința lui Lazer Alexei, încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

În argumentarea recursului în anulare recurentul a indicat:

- potrivit prevederilor art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată;

- în corespundere cu art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;

- probe veridice ce ar demonstra săvârșirea de către Lazer Alexei a infracțiunii prevăzute de art. 19-58-1 „b” Cod penal al RSFSR, adică pentru tentativă de săvârșirea infracțiunii contrarevoluționare - trădare de patrie, în materialele dosarului nu au fost administrate. Sentința de condamnare a fost pronunțată luându-se la bază doar declarațiile inculpatului, nefiind cercetate și alte mijloace de probă;

- a fost încălcat dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- condamnarea inculpatului pentru trădare de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil;

- hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Lazer Alexei, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Totodată, art. 3 pct. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), prevede, că urmează a fi declarate nevinovate și reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, condamnate pentru „trădare de patrie”, de aceea condamnarea lui Lazer Alexei pentru faptul că, fiind mobilizat în armata roșie și exercitându-și serviciul militar în batalionul de muncă, la 15 august 1942, cu

scopul de a trece de partea inamicului, a dezertat din unitatea militară, a trecut înot râul Don, iar la 19 august 1942, a fost reținut de soldații armatei roșii, în timp ce încerca să traverseze linia frontului, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat sentința pronunțată.

Reieșind din cele expuse și conducându-se de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Lazer Alexei, cu casarea acesteia, încetarea procesului penal și reabilitarea lui.

5. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,-

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Mircea Roșioru, casează total sentința Tribunalului militar al armatei nr. 1 de gardă din 24 septembrie 1942 în privința lui Lazer Alexei, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 31 iulie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun